

Fons Llinatge Oriola-Cortada, comtes de la Vall de Merlès

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carrer de Jaume I, 33-51. 08195 Sant Cugat del Vallès

Coordenades:

Latitud: 41.97408
Longitud: 1.87893
UTM Est (X): 407117
UTM Nord (Y): 4647506

Classificació

Número de fitxa: 08175-330
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia: Fons documental
Notes de conservació: La documentació del fons fou aplegada i conservada pels Oriola Cortada en les seves residències de la Casa Cortada (Vic) i el domicili familiar al carrer del Palau de Barcelona, fins els seu ingrés a l'ANC. El fons ingressà a l'ANC en compliment del contracte de dipòsit signat per Alfonso de Oriola Cortada i de Salvadores el 12 de novembre de 1992
L'ingrés físic de la documentació es produí en tres successives trameses de dates 25 de març, 2 d'abril i 29 d'abril de 1992.
Protecció: Legal i física
Accés: Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat: Pública
Titular: Arxiu Nacional de Catalunya

Fitxes associades:

[Cal Pallot o Gamisans de Baix](#)

[Sant Andreu de Cal Pallot](#)

Autor de la fitxa: Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dj., 17/03/2011 - 01:00

Descripció

Amb el registre ANC1-169, l'Arxiu Nacional de Catalunya conserva el fons documental dels comtes de la Vall de Merlès, la família Oriola-Cortada amb documentació compresa entre el 1185 i el 1940; Ocupa 16,6 m (83 unitats d'instal·lació) de documentació textual, paper, i 619 pergamins.

Volum i suport

16,6 m (83 unitats d'instal·lació) de documentació textual, paper + 619 pergamins.

Observacions:

La documentació en suport pergami s'ha ordenat seguit criteris cronològics i s'han identificat els següent subfons; la relacionada amb Puig-reig es la continguda a 0010 Llinatge Oriola (Oriola Cortada)

Història

Els Oriola són un llinatge de pagesos ennoblits originari de Ripoll, documentat des del segle XIII. Van ser senyors útils i després propietaris del mas Oriola de la parròquia de Sant Pere de Ripoll. Per matrimoni heretaren la casa de Rama, una extensa heretat agrícola i ramadera integrada per un conjunt de masies, situada dins del terme de la mateixa parròquia, als contraforts de la muntanya de Ribamala i la vall del Ter. A partir del segle XVI esdevingueren mercaders i després burgesos de Ripoll i emparentaren amb diverses famílies de la burgesia i la petita noblesa. El 1751, Felip d'Oriola i de Navel aconseguí privilegi de noblesa; el seu fill i hereu, Josep d'Oriola i Guanter, casà amb la pubilla Lucrècia de Cortada i Jonquer, filla Joan Baptista de Cortada i Sallés, domiciliat a Vic i ciutadà honorat de Barcelona, i des d'aquell moment el llinatge prengué el cognom d'Oriola Cortada. Lucrècia de Cortada i Jonquer aportà la universal herència dels Cortada, un llinatge de pagesos i menestrals originaris de la parròquia de Santa Maria de Merlès documentat des de finals de l'edat mitjana. Els Cortada eren propietaris de les hisendes de la Cortada (Santa Maria de Merlès), la Coma de Sant Ponç (Sallent) i de Gamissans (Puigreig), avui conegut amb el nom de Cal Pallot.

Els Oriola Cortada enllaçarien amb els Ibáñez Cuevas, barons d'Eroles el 1802; el fill d'aquest matrimoni, Marià d'Oriola Cortada i Ibáñez, fou premiat per Isabel II amb el títol comtal de la Vall de Merlès (Madrid, 21 de setembre de 1861) per la seva fidelitat a la causa isabelina.

Bibliografia

VV.AA: (2000). Arxiu Nacional de Catalunya. L'Arxiu Nacional de Catalunya. Una institució al servei de l'administració de Catalunya, de la societat i de la cultura. (Barcelona), núm. 1. Arxiu Nacional de Catalunya. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. www20.gencat.cat/

